

НАРОД

БРОЈ 15 ЛЕПТА
»Народ излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

БРОЈ 15 ЛЕПТА
Рукописи се не враћају!
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

ХИГИЈЕНА И ШКОЛА

»Настава из хигијене и умерености у јавним основним школама битна је за развоје благостања и среће народа у широким масама.«
Меморандум британ. медиц. друштва.

Никад се јасније није могло видети заблуде, у којима се живело предрасуде, које су биле штетне, лажни путеви који су водили у пропаст, него данас, кад бесни крвави рат. Ми данас све то јасно видимо. Ми јасно познајемо тек сад све недостатке и погрешке нашег социалног и државног живота. Да ли ћемо се после рата опет враћати тим лажним путевима, да ли ћемо опет веровати у заблуде и предрасуде, да ли ћемо продужити живети по нашим старим обичајима, од којих су нам многи само несрећу доносили?

Само културно развиће, само подизање општег народног образовања моћи ће извести народ наш из земље мутности и благостања. Наш народ пре рата врло мало знао из основних знања о животу. Нашој држави недостајала је организација за одбрану здравља народног, за подизање снаге. Недостатак хигијенске организације у држави и дубоко незнање у масама народним, били су главни узроци многих великих недаћама нашим.

Држава има да ствара све помоћне установе и да организује рад за подизање и чување народног здравља. Али она мора у исто време, да се поистара, да се најшире

бичаје, све предрасуде, она је слепа код очију и лута по незнању својих прабаба. Дошао сам у једно село у кућу због дифтерије. Поред два болесна детета, леже десеторо здраве деце. Почех објашњавати домаћину и женама из куће, како се јавља гушобоља и како се преноси, саветујући их, да одмах одвоје здраву децу у другу зграду, коју су имали у дворишту. Пажљиво су ме слушали и већ сам мислио, да ће усвојити мој савет, док ме једна баба не изведе из заблуде. »Причај ти то докторе, рече ми. Ако Бог хоће, разболеће се и ова остала, па да их затвориш незнам где. А ако их Бог чува, остаће здрава и овде.«

— Да, бабо, рекох јој, али Бог је рекао људима: чувај се сам, па ћу те и ја чувати. А ја вам овде причам, како треба да се чувате, па да заслужите да вас и Бог чува. Нису ме послушали. Вратио сам се после неколико дана у исту кућу. Сва остала деца била су болесна, а једно већ умрло. Суседи су тесали сандук. А неке тетке и бабе из суседних села скупиле се око мртваца. Опет им почех говорити, како рђаво раде, што се скупљају око заразног мртваца, јер ће однети заразу својој деци. Она ми баба одговори: »Бог с тобом, докторе, зар ти не видиш, да ово није једна иста болест. Једно не може да гута, друго отекло око врата, трећем заушници, оном тамо спали крајници, и тако редом да-

је ми баба лекције из дијагностике. Други пут бавећи се у једној кући због шарлаха, предаде баба болесно дете снаји, а она дохвати рукама, у којима је држала болесника, чашу са полице, и обриса ивице чаше својом руком, а затим усу у чашу воду да ми послужи шећер и воду. »Бог с тобом, жено, шта то уради с чашом, из које ме нудиш да пијем?« — запрепастих се. »Па обрисала сам пращину.« Ово је велико зло, које треба лечити.

У исто време велики проблем за студију и просветних радника и лекара. Они овде имају поље делатности, а законодавац, као и извршне власти, имају, да се старају, да школа постане обавезном за сву нашу децу, и женску и мушку.

Али васпитање ово има да се продужи после школе. Пропаганду за хигијену има да води наша штампа такође. Новине су наше доносиле блутаве романе, а ништа о здрављу. Затим долази организација хигијенских курсева, предавања, вежбања, контрола хигијенских надзорника одн. надзорница над јавним животом. Курсеви за домаћице, девојке, младе мајке, продужне школе за младиће, и т. д. Све то треба организовати. Утицај школе и хигијене треба да прати младог грађанина кроз цео период његовог телесног и умног развоја, ако се хоће, да се створе здравије и напредније генерације.

Д-р Ст. З. Иванкић.

ИЗ ФИНСКЕ

Штокхолм. — Дописник »Звенског Телеграф Бироа« из Хелсингфорса изјављује, да је дознао од једне високе финске војничке личности, да ће ускоро почети гоњење из Финске енглеских поданика. Тако конфликт између Финске и Споразума због питања Мурманције улази у акутну фазу. Гоњење енглеских поданика, о коме пише шведска званична агенција, очевидно је један гест, који је Немачка диктовала Финској.

Финска је фатално ушла у једну политичку замку, коју би можда хтела избећи, али пошто се сасвим ставила на страну наших непријатеља, то сада Савезници могу без обзира поступати.

Немачки и норвешки листови констатују, да је криза врло близу. »Афлечност« из Кристијаније каже, да 5000 немачких војника иступљају у правцу северне мурманске обале у пределу реке Развик.

ЗАЈЕДНИЧКИ НАПОРИ

Њујорк. — Капетан Бузе је Бевионе, народни посланик у италијанском парламенту, и

комесар за авиатику у Сједињеним Државама, отпутовао је ових дана за Вашингтон, где ће заступати идеју, да се сагради ваздушна флота десет пута јача од немачке. Посланик Бевионе изјавио је: »Верујем, да се овај програм може взема лако остварити. На тај ће начин централне силе бити побеђене на овом пољу где су мислиле да су непобедиве. Ово кажем после свестраног детаљног проучавања овог питања и пошто знам са колико средстава располаже Савезници за изградњу авиације.«

Посланик Бевионе наставио је даље, да је по наредби италијанске владе ставио на расположење америчкој влади разне типове машина и мотора, којима Италија располаже, да би се њима послужила за општу ствар. Додао је да срдачни односи пријатељства, који спајају Италију и Америку, никад нису били тако развијени као сада. Све резерве Италије стоје на расположењу Америци, и то је дужно признање Америци, која је указала помоћ Италији.

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Цирих. — Смењени шеф аустроугарског штаба врховне команде генерал фон Арц био је други дан по смени интервјуисан од дописника једне ротердамске агенције, и изјавио је, да битка на Пјави није неуспех за Аустријанце. Истакнуо је да су се војници дивно борили, што признају и италијански коминики. Затим је дао ову значајну изјаву: »Ми смо

битно побољшали своју стратегијску ситуацију тиме што смо на неким тачкама изменили наше положаје у брдовитој зони.

Рим. — Велики број Југословена, који су последњих дана заробљени на сектору треће армије, изјављују, да се заробљеници, који су се вратили из Русије, не налазе још на фронту.

Такође изјављују, да по-

ФЕЛТОН

ДЕВОЈКА

Хоће да се ослободи од њених усана — и не може. Она је исисавала, упила се — и пије, пије, пије... Какава мука! Какво надчовечанско блаженство!..
На једанпут, осети слаб ударца у раме, струјање ваздуха, шуштање одела... Он дубоко уздихне, отвори очи и седе...
Јелена је седнела у фотелији и подигнувши руке, поправљала је косу. Лице јој било румено, очи су јако блистале, груди, лако и равномерно дисале.
— Пробудили се! — рече она и окренувши се њему, не спуштајући руку.
— У сну сам осетио милице ваше руже — рече он

Она га зачуђено погледа. — Ви сте полудили? Шта је вама?..
Линд се мрачно загледао. — Ја вас љубим. То је све...
— Ви се данас дрско по-

нашате! — она гњевно устани и узме са стола шешир: — Тако изненада, без узрока... — у њеном гласу чак зазвучале сузе увреде...
Али је Линд ухвати обе руке за појас и девојка, изгубивши се, поново метне шешир на сто, и ево, стоје једно поред другог узрујани и плашљиви и један тренутак чекају нешто. Најмање његово или њено кретање, које ће уништити последњу бојаљивост пред пољупцем. Али, то ће кретање учинити паравино он, а не она. Она не сме прва учинити тај корак жељеној близини. Она то неће ни пошто учинити! Та, девојке су тако плашљиве и стидљиве!.. И она чека, већ готово умирена и по њеним прикривено-насмешљивим очима, видело се, да хоће, да му нешто об-

Линд је узима за рамена и приближава њеном лицу своје. Она све чека, чак не сагиње главу, да смањи растојање. Он је љуби у усне — и отступивши, зачуђено јој гледа у лице. Њене хладне усне готово нису одговориле на његов пољубац. А њене га очи већ јавно исмевају. У њима беже и светле се златне искрице смеха...
Он немоћно опушта руке и зачуђено, ћутећи одлази од ње. Зар је он заиста спавао? Да му се није приснио тај топли, страсни пољубац и Јелена заиста не уме тако љубити?...
Био је збуњен, раздражен. Девојка је облачила пред огледалом шешир, а Линд, зауставивши се позади ње, тврдоглаво, срдито рече:
— Ја нисам спавао и чуо сам, како сте ме љубили.

— Боже мој, какве он ствари данас говори! — ускликне девојка с притворним ужасом: — То вам се приснило! Како сам ја могла?!..
— А листићи руже!.. — тврдоглаво проговори он и окрене се кревету.
Јао! Она је већ успела неприметно уклонити их одатле. Девојка се засмејала.
— Какви листићи?... Ви бундате... Још се нисте сасвим пробудили...
Линд је у очајању мануо руком...
С руског: С. В. Т.
ПРЕСЕЉЕНА КЊИЖАРА. — Српска књижара М. Ристићовића пресељена је до самог Сербског француског улица идући од Беле Куле на Марсовом пољу, с десне стране бр. 6.
»НАРОД« приима огласе по умереној цени. —

стају све затегнутији односи између југословенских и мађарских официра у Загребу; они се више међусобно и не поздрављају.

Лондон. — Италијанска је авиатика играла битну улогу у последњој битци на Пјави и у последњим операцијама. Између 2 и 12 јуна бачено је 5000 бомба на војне објекте. 205 апарата за бомбардовање бацило је 77 хиљада кила експлозива. За исто време Италијани су изгубили само 9 аероплана, а непријатељу је уништено 107 аероплана.

ИЗ РУСИЈЕ

Цирих. — »Фосине Цјунг« прима из Петрограда: Бивши руски министар војни за време царизма генерал Сухомлинов, пошто је пуштен из затвора и живео у врло бедним приликама, тражио је од большевичке владе да буде примљен у Црвену Гарду. Његова је молба била уважена, али Сухомлинов због своје старости биће употребљен у унутрашњу службу.

Штокхолм. — За време нових избора за совјет радника и војника у Петрограду, большевички кандидат Василев убијен је од большевика.

ПОСЛЕ ДЕСЕТ ГОДИНА

Ливерпул. — Генерални збор чланова памучне индустрије у Ливерпулу донео је једногласну одлуку да се унесу у статут друштва следећа правила: »Ни један члан друштва, нити трговачке куће, неће водити трговину ни непосредну нити посредну са данашњим непријатељима Енглеске за време од 10 година после закључења мира.«

НАД НЕМАЧКА СУДИ

Париз. — Лист »Ла Румани« анализира економске услове наметнуте Румунији од Централних Сила. Услови се односе на три различите ствари: производња Дунавом, монопол петролеума и куповина цералија. Што се тиче производње Дунавом, каже исти лист, очевидно је да су Централне Силе узеле све, да би осигурале огроман водени пут од Северног мора до Црног мора, то јест већ један део плана о »Мителеуропи.«

Поводом монопола петролеума установљавају се два акционарска друштва: једно румунско и једно немачко. И ово румунско није у ствари њихово, већ њиме управљају Немци.

Аустро-Немци не само да су купили жетву 1918 и 1919, већ су уговорили, да купе жетву и за још 7 година у напред, коју ће продавати према процени националне комисије; па су поред овога још и забранили Румунији могућност, да извози ма шта у друге земље.

Члан 5. тражи, да царина буде врло висока за увоз из свију вемаља изузимајући Аустрију и Немачку. На послетку Румунија ће кредитирати ове пљачкаше за продукте које је принуђена да им стави на располагање.

Дневне Вести

— — —

КРАЉЕВ РОЂЕНДАН

На дан рођења Њег. Величанства Краља 29 јуна ов. год. после службе Божије, држаће се благодарење у олд. српској цркви Св. Саве. Благодарење почиње у 10 часова пре подне.

Пријема у Генералном Консулату неће бити ове године.

ГРЧКИ КРАЉ У СОЛУНУ

Према извештајима из Атине, сутра долази грчки краљ Александар у Солун.

МУЗИКА КРАЉЕВЕ ГАРДЕ

На Петровдан, 29 јуна, од 18 до 19.30 часова свираће целокупна музика Краљеве Гарде у парку Беле Куле.

ИЗ ВОДЕНА

Женска Радничка Школа Д. З. З. Д. завршила је своју школску годину 24 ов. месеца. У првом разреду било је 17 ученица, а у другом 12. Све су ученице прешле у старије, сем 3, из првог разреда, које су дошле при крају ове школске године. Општи годишњи успех је из наука, рада и владања одличан. Ученичка изложба ручних радова, која је истог дана приређена, испала је на опште задовољство. Посетиоци су се изненадили ученичким радовима, а нарочито они посетиоци који за ову нашу школу до сада нису ни знали да постоји. Многе су ствари одмах и распродате. Са особитим задовољством куповали су их како наши, тако и странци—наши савезници.

БЛЧКИ ПРАЗНИК

Ученици олд. српске основне школе привредиће 28 ов. месеца у 6 и по часова по подне концерт са одабраним програмом српских и француских песама и декламација. Концерт ће се приредити у кругу школе (бараке), а на њему ће суделовати и музика Краљеве Гарде.

На Петровдан, после службе Божије, извршиће се у школи класификација ученика и раздати награде. После подне у 5 часова биће у школском дворишту играња за ђаке и госте.

ОПЕРА У СОЛУНУ

Вечерас »Ballo in Maschera«. Почетак у 9 и по часова.

КРИЗА У АУСТРИЈИ

Цирих. — У суботу ујутро одржан је под председништвом Сајдлера, мнишкарски савет, коме су присуствовали и мађарски министри. Према »Минхенер Вајстее Цјунг« расправ-

љало се о новим војним односима између централних држава.

Говори се, да ће Сајдлер реконструисати кабинет. Држи се, да ће министри пољске народности: просвете, за Галицију, трговине и привреде — дефинитивно иступити из кабинета.

Цирих. — Цар Карло је примио у веома дугу приватну аудијенцију грофа Чернина. Аудијенција је произвела дубок утисак у Бечу: аудијенција се доводи у везу са питањима спољне и унутрашње политике. Што се тиче питања унутрашње политике Сајдлер наилази на све веће тешкоће у преговорима са разним странкама. Међутим већ је наступило ванзаконско стање, пошто је 19 јуна истекао рок провизориума, који је био изгласан у марту.

Оно што највише брине у овом моменту аустријску владу јесте агитација Југословена. »Цјит« гледа у томе веома велику опасност за опстанак монархије. и због тога предлаже, да се што пре присаједини Далмација, Босна и Херцеговина Хрватској.

УКРАЈИНА

Штокхолм. — Скупштина животних намирница и брутално поступање Немаца у Одеси, проузроковало је огромне штрајкове и поред претње, да ће сваки штрајкач бити стрељан. Аустријанци намештају на улицама топове и минобацаче; у Николајеву избили су велики сукоби, немачка артиљерија бомбардовала је скупљене штрајкаче, и убила неколико стотина.

ЗАВЕРА У ВАРШАВИ

Цирих. — Краковски листови јављају, да је у Варшави откривена једна завера. Завереници су наме-

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Артиљеријски активност северно од Мондизеса и јужно од Ене. У пределу Шавињи Французи су извршили неколико испада у Шампањи задовбивши заробљеника.

25 јуна оборено је 7 немачких аероплана и два балона.

23 сата. — Јужно од Ене француска пешадија сломила је отпор Немаца на неким тачкама северно од мајура Шавињи; Французи су заузели мајур Лагрил и камене мајдане источно. Француске су патроле продрле до непосредних ивица Лонпона и ушле у северни део Корси, задовбивши поново заробљеника.

равали принудити Регентско Веће да одступи. Хтели су такође натерати и надбискупа Каковског, под претњом стрељања, да се захвати на части. На место Регентског Већа имала је доћи и једна влада непријатељска централним силама. У заверу су уплетени вође странака Влодисвал, Студницки, кнез Друцки, Лубецки, кнез Радивил и друге угледне личности.

УНАПРЕЂЕЊЕ

На предлог Мин. Унутрашњих Дела Н. В. Престолонаследник унапредо је са једном класом, указом од 28. маја т.г., ове полицијске писаре начелства и срезова:

— Александра Лукића, Драгољуба Лукића, Драгутина Маленића, Животу Миленковића, Петра Милићевића, Драгомира Милосављевића, Божидара Митровића, Милана Ж. Мицића, Косту Науповића, Александра Павловића, Душана Перовића, Александра Пешића, Симеона Покимицу, Ђуру Поповића, Милоша Поповића, Александра Рашића, Тодора Ристећа, Лазара Савића, Милана Спасојевића, Милана Станковића, Драгослава Стефановића, Благоја Стојановића Стојана Стошића, Милоша Танасијевића, Милана Тасића, Боривоја Трифуновића, Војислава Ђировића, Душана Зарковића, Александра Аксентијевића, Тому Ђорђевића, Александра Јанковића, Душана Ђ. Антоновића, Драгомира Понаковића, Љубомира Стаменковића, Тодора Димитријевића Витомира Казимировића, Максима Савезића, Војислава Костића, Љубомира Лазаревића, Добрицу Матковића, Велимира Младеновића, Илију Драшковића, Богдана Недељковића, Хранислава Божиновића, Стојана Димитријевића, Дилана Т. Костића, Светозара Тасића, Милана Николића, Николу Радивојевића, Милана Живанчевића, Радивоја Нешића, Милоја Стојановића, Драгомира Тодоровића, Јована Цветковића, Драгишу Поповића, Михаила Радовића, Душана Костића, Димитрија Дешића, Милорада Величковића, Александра Гавриловића, Милорада Карајичића, Велимира Кузмановића, Војислава Лазаревића, Милвоја Поповића, Бранка Радичевића, Михаила Барбуловића, Симу Миловановића, Драгутину Поповића, Мирка Ивковића, Јована Милосављевића, Милана Митрановића, Цветка Јосића, Драгомира Лазовића, и Драгомира Николића.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

У успешним детаљним операцијама прошле ноћи у близини Мери задовбили смо 9 митраљеза и 2 рововца и извесан број заробљеника. Преко дана такође су наше патроле задовбиле заробљеника на разним тачкама фронта.

Сем нешто активности непријатељске артиљерије на секторима Морланкура, Енжа и Локра, ништа важније.

Авиатика. — 26 јуна ваздушна акција је била прекинута због ниских облака, али ипак су снимане фотографије као обично и нападнуто је много непријатељских батерија. Непријатељски су аероплани били активни на северном де-

лу нашег фронта и било је више ваздушних борби. Уништено је 9 немачких аероплана. У току дана бацили смо 14.000 кила бомба на објекте позади непријатељских линија.

2.000 кила бомба пало је са добрим резултатима на железничку мрежу у Лиду и 1.500 кила на докове Брица. Наша 3 аероплана нема.

Преко ноћ бачено је 3 хиљаде кила бомба на железничке пруге и логоре.

Доцније. — Ојачана артиљеријска активност прошле ноћи источно од Виљер Бретоне, за којом су следовали локални напади, који су сви одбијени. Јутрос ратно била је знатна артиљеријска активност од Виљер Бретоне до Анкра.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Лондон. — Јављају из Штокхолма, да су Немци врло узнемирани због покрета Чехо-Словака и Савезника у Владивостоку. Немачки листови јављају, да је 20 кинеских бродова употребљено за транспорт савезничких трупа у Владивосток. Они се боје и мисле да ће немачка врховна команда морати у скоро да створи фронт у Русији, због Чехо-Словака, Савезника и револуције у Украјини.

Лондон. — Телеграм из Токија јавља, да су Чехо-Словаци господари ситуације у Владивостоку. Генерал Дитрих, главни командант трупа чехо-словачких забрањује једном прокламацијом улазак лађама у пристаниште ноћу.

Париз. — Према телеграмима из Цириха, револуција је општа у целој Украјини против Немаца. У многим варошима Украјине било је крвавих борби и Немци су свуда тучени. Револуционари су добро наоружани и организовани. Потпуна дисциплина влада у њиховим редовима. Велики број руских официра командује трупама.

Цирих. — Немачки листови јављају, да ће се гроф Хертлинг бавити у главном немачком стану до идуће недеље. Приписује се велики значај бављењу канцеларовом у главном стану.

Париз. — За време свога бављења у Паризу, Керенски се развео са својом женом, која је немачког порекла.

Париз. — Румунски Сенат ратификовао је уговор о миру закључен у Букурешту.

Цирих. — У Украјини је криза владе. Једна је делегација отишла код Скопацког у име конгреса панукрајинских земстава, и предали су му један мемо-

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Дуж пелог фронта артиљеријска активност, интензивнија и чешћа на висоравни Азиго и у западном делу Грапе.

Јужно од Селвио посада једног нашег истакнутог положаја на висини од 2931 метара, натерала је у бегство једно непријатељско одељење, које је било извршило испад. У долини Бренте при малим операцијама задовбили смо 21 робљеника.

У Албанији. — Наше трупе пошто су на западу стигле на доњи и средњи ток Семени пошто су на истоку прошириле заузеле вилежине код Томарије, напредују у центру обилама Обалама Осума, гоњећи непријатеља.

рандум о преуређењу владе, тражећи, да садашњи кабинет одступи јер је његова политика изазвала незадовољство и нереду у земљи, који још трају. На место тога кабинета тражи се да дође нови народни, који има да сазове уставотворну скупштину и државни савет. Услед овога украјински ће кабинет одступити.

Штокхолм. — Фински сенат је донео одлуку, да се одмах пусти у слободу Семенов.

Штокхолм. — Жена в. кнеза Михаила грофица Брасов ухапшена је у Петрограду.

Базел. — Туркојерменски односи су врло затегнути. 25.000 Јермена заузело је Ериван, западно од језера Ван.

Штокхолм. — Данас влада терор над руском штампом. »Новаја Жизн« осуђена је на 50.000 рубаља казне. »Новаја Вједомости« на 10.000.

»Молва«, »Утро« и »Нови Листец« забрањени су. Новинар Амфитеатров уапшен је.

Српски званичан извештај Јача обострана артиљеријска акција у области Зборског и Старовине. — Покушај једног непријатељског одељења да јужно од Старовине утадне у наше ровове потпуно је пропао. —

Сутра је концерт у Симеа Палас у 9 и по часова вече, који дају учесници са концерта у Лионској Болници.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој бангајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.